

MAAILMAN ERI KULMILTA

Iran kaappasi rahtilaivan

BAHRAIN - Iranin armeijan sotilaat kaappasivat viime viikon perjantaina italialaisen rahtilaivan Persianlahdella Saudi-Arabian rannikon ulkopuolella laskeuduttuaan ensin helikopterilla sen kannelle.

Merenkululahteiden mukaan alus on italialaisen Merzario Shipping Corporation - yhtiön omistama 25 000 tonnin Merzario Britannia, Kaapaushetkellä se oli noin 55 meripenikulman päässä Jubailista Saudi-Arabian rannikon ulkopuolella.

Aluksen kapteeni ilmoitti radioitse, että noin 10 iranilaista sotilasta laskeutui helikopterilla kannelle. Tämän jälkeen aluksesta ei kuultu enempää.

Tukikohdassa räjähti

HEIDELBERG, SAKSA - Kolme pommia räjähti varsin viime viikon perjantaina Länsi-Saksassa sijaitsevassa amerikkalaisessa lentotukikohdassa. Räjähdyksissä tuhoutui kaksi tukkaa ja muuta sotilaallista laitteistoa. Kukaan ei loukkaantunut.

Pommit räjähtivät Saarlin osavaltiossa sijaitsevassa Nohfeldenin tukikohdassa. Pommit asettaa ei perjantaina tiedetty.

Satoja autopommin uhreja Libanonissa

IRAN - Ainakin 335 ihmistä kuoli Libanonin väkivaltaisuuksissa elokuun aikana. E-lokuussa käytiin kiivaita yhteenottoja kristittyjen ja muslimien välillä, ja kahdessa kaupungissa räjähtivät paljon uhreja vaatineita autopommeja.

Noin 60 uhreista kuoli väkivaltaisuuksissa, jotka eivät suoraan liittyneet poliittisiin levottomuuksiin.

Jalkapallosta kahakka Ghanassa

KUMASI, Ghana - Kotijoukueen heikosta pelistä kimpaantuneet ghanalaiset aloittivat rajun mellakan Kumasin jalkapallstadionilla viime viikon sunnuntaina. Oman joukkuensa otelua Afrikan jalkapallocupissa seuraamaan matkustaneet yli 5 000 noraunluurannikkolaista salivat 65 000-päisen kortikatsomon viharäpään.

Natolaivasto Atlantilla

WASHINGTON - Yli 200 sotilaivan osasto kynti viikko sitten merta yli Atlantin kohti Pohjois-Eurooppaa Naton merisotaharjoituksessa, joka oli suurimpia mitä puolustusliitto on järjestänyt pitkään aikaan. Harjoituksiin osallistui myös norjalaisia ja tanskalaisia fregatteja, torpedoveneitä ja sukellusvenettä.

Friberg's translation to be published

The Finnish firm Otava will publish Eino Friberg's translation of the Kalevala. This will be the first publication of a translation done by a Finn.

According to Liisa Jyrkinen Milpacher, managing editor of the Finnish-American Literary Heritage Foundation, the Friberg translation is scheduled to appear sometime next spring. It will be a handsome commemorative edition with illustrations by Björn Landström. The illustrations will be the same as those in the special Finnish edition of the Kalevala produced by Otava this year for the 150th anniversary.

Eino Friberg, who lives in

Reaganin aborttiasenne saa vastusta

WASHINGTON - Alistuen poliittiseen painostukseen presidentti Reagan kohdisti tiistaina rajoitettuja talouspakkotteita Etelä-Afrikan hallitukselle. Hän sanoi niiden pyrkimyksenä olevan apartheidin estämisen kuitenkin rankaisematta niitä henkilöitä, jotka ovat järjestelmän uhreja.

Tähän asti Reagan on ajanut "hiljaisen diplomatian politiikkaa", ja niinpä tiistainen toimenpide oli melkoinen yllätys. Samalla se kuitenkin säätöi Reaganin suurelta poliittiselta tappiolta.

Yhdysvaltoja on vaadittu vastustamaan Etelä-Afrikan rotuerottelupolitiikkaa kauppa-pakottein ja tiistaina Reagan allekirjoitti määräyksen, mihin sisältyi suuri osa kongressin käsitteilyä odottavista lakiehdotuksista.

Toimenpiteen johdosta senaatti luopui äänin 53-34 hyväksytystä apartheidia vastustavasta lakiehdotuksesta, minkä suhteen Reagan oli uhanut käyttää veto-oikeuttaan ja minkä kongressi puolestaan aikoi kumota - tuntuva tappio Reaganille näin alkusyksyn poliittisesta kiireisenä aikana. Pastori Jerry Falwell, Reaganin ja Etelä-Afrikan hallituksen läheinen ystävä sanoi presidentin joutuneen kohdistamaan "suhteellisen kiuttomia ja lieviä" talouspakotteita selkärangattoman kong-

ressin ja puolueellisen median painostuksesta.

Pretoriassa Etelä-Afrikan presidentti Pieter Botha puolestaan ruoski Reagania julistuksella, minkä mukaan talouspakkotteet eivät ratkaise Etelä-Afrikan ongelmia. Hän sanoi niiden vain saattavan antaa uutta vauhtia väkivaltaisuuksille, jotka ovat jo aiheuttaneet ainakin 700 ihmisen surman menneen vuoden aikana.

"Emme antaudu pakkovaaltan niiden taholta, jotka haluavat monopolisoida valtaa", Botha julisti lausunnossaan.

Mustien johtaja piispa Desmond Tutu puolestaan sanoi Reaganin olevan rasistin, joka vain hapuilse voidakseen pelastaa valkoisen vähemmistön hallituksen.

"Jos hän (Reagan) olisi minun presidentini... häpeisin hänen puolestaan", Tutu sanoi. "Jos hän kannattaa rasistista hallitusta, eikä hänkin ole silloin rasisti?"

Tutu, joka tapasi Reaganin Washingtonissa viime vuonna, muistutti, että poliisit ovat surmanneet satoja mustia rotumellakoiden aikana menneenä vuonna ja sanoi Reaganin reagoineen maltillisesti.

"Oisiko hänen suhtautumisensa ollut sama, jos surmansa saaneet olisivatkin olleet valkoisia?" kysyi vouten 1984 Nobelin Rauhan palkinnon saaja.

14 ruotsinsuomalaista demarinen vaalilistoilla

TUKHOLMA - Ruotsissa syyskuun 15. päivänä pidettävissä vaaleissa on ehdolla myös suuri määrä Ruotsissa asuvia suomalaisia.

Suurin osa ruotsinsuomalaisista ehdokkaista on sosiaalidemokraattien vaalilistoilla. Sosiaalidemokraattien valtiopäivälistoilta löytyy 14 ruotsinsuomalaista.

Heistä kolmella on mahdollisuus päästä valtiopäiville, mikäli sosiaalidemokraatit nistuvat lisääänin äänimääränsä viime vaaleista. Varmasti valtiopäiville pääsee kansanedustaja Lahja Exner, joka on ollut valtiopäivillä vuodesta 1979 lähtien.

Ruotsissa asuvia suomalaisia on ehdolla sekä kunnanvaltuustoihin, maakäräjille sekä valtiopäiville. Nämä kolme vaalitilan pidetään yhtä aikaa. Ruotsinsuomalaisten valtiopäiväehdokkuutta rajoittaa se, että valtiopäiville pyrkivän täytyy olla Ruotsin kansalainen. Kunnanvaltuustoon ja maakäräjille voi sen sijaan pyrkiä myös Suomen kansalainen, kunhan on asunut maassa kolme vuotta.

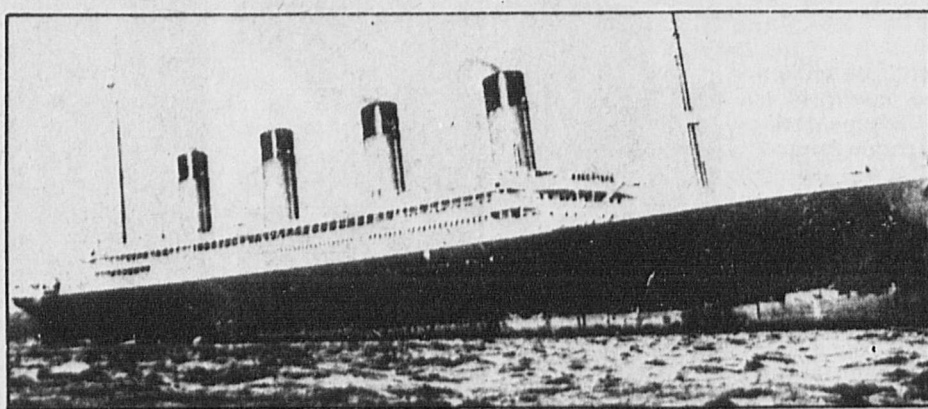
Vaalitapa polkeaa Suomen vaaleista mm. siten, että Ruotsissa äänestetään puoluetta eikä yksityisiä ihmisiä. Uo-lueet päättävät ehdokkaiden järjestyksen listoilla.

Lahja Exner listan ykkösenä

Varmasti valtiopäiville pääsee edelleen Lahja Exner Borasista. Hän on Älvsborgin läänin eteläisen vaalipiirin valtiopäivälistalla ensimmäisenä nimenä.

Varmoja valtiopäiville pääseviä on parlamentissa jo kuusi vuotta istunut Lahja Exner. Hän on lisäksi on mahdollisuudet myös kahdella muulla SAP:n listalla olevalla ruotsinsuomalaisella.

Titanic lähdössä neitsytmatkalleen Englannista New Yorkiin 1912 huhtikuussa.

Titanic löydetty

Uusinta sonaaritekniologiaa apuna käyttäneet tiedemiehet ovat löytäneet matkustajalus Titanicin I hyllyn kahden ja puolen mailin syvyydeltä merestä noin 370 mailin etäisyydellä Newfoundlandista.

Titanicin valmistuttua sitä mainostettiin uppomattomaksi, mutta ensimmäisellä matkallaan 1912 se törmäsikin jäävuoreen ja upposi seurauksena vieden mukanaan 1513 matkustajaa meren syvyyksiin.

Amerikkalaisista ja ranskalaisista koostuva tutkijaryhmä sanoi löytäneensä hyllyn syyskuun alkupuolella. Ensimmäiset videokamerat osoittivat aluksen hyllyn säilyneen erinomaisessa kunnossa siitä huolimatta, et-

tä se oli maannut merenpohjassa 73 vuoden ajan.

Tutkimusta johtava tiedemies tri Robert D. Ballard sanoi laivaston tutkimusaluksen hinaama Argon tutkimusaluksen olleen niin lähellä Titanicin hylkyä, että oli koskettanut sen savupiippuja.

Ballard teki välittömästi lopun huhuista, joiden mukaan hän oli etsintämatkalla siinä tavossa, että voisi rikastua Titanicin mukana uponneista timanteista ja muista rikkauksista. Hänen mukaansa ajatus oli täysin naurettava. Ballard ehdotti, että löytöpaikasta tehtäisiin kansainvälinen muistomerkki.

Vuosikymmenien ajan tutki-

järjymät ovat turhaan etsineet Titanicin hylkyä käyttäen kymmeniä miljoonia dollareita tutkimusyhtiönsä. Ballardin johtama ryhmä oli tullut Titanicin kohtausalueen alueella useiden vuosien ajan ja luotsasi merenpohjaa puoleltoista kauden ajan ennenkuin löysi hyllyn.

Amerikkalaisille Titanicin löytö oli tavallan teknikan voitto, sillä he testasivat sen aikana uutta Argon-alustaan, jonka prototyyppi Scarab I hyljättiin löysi Air India lentoyhtiön räjähdyskassa kadonneet mustat laitteet 6,700 jalan syvyydestä Irlannin rannikolla. Ranskalaiset puolestaan testasivat uutta SAR sonaarijärjestelmäänsä.

Opettaja avaruuslennolle

Opettaja Christa McAuliffe (keskellä), joka aloittaa tällä viikolla valmennuskurssit ensi vuoden tammikuussa tapahtuvaa avaruuslentoa varten, opettajansa piirittämässä Concord High Schoolissa, Concord, N.H:ssä.

McAuliffe on 37-vuotias opettaja, joka valittiin yli 11000 hakijan joukosta ensimmäiseksi avaruuteen matkavaksi tavalliseksi amerikkalaiseksi. Presidentti Reagan ilmoitti viime

vuonna, että ensimmäisenä tavallisena amerikkalaisena pääsee avaruuslennolle opettaja, koska hän halusi korostaa tämän ammatin tärkeyttä.

McAuliffe on Concordissa N.H:ssä asuva kahden lapsen äiti ja vannottunut demokraatti. Hän on feministi ja ammattiliittojen kannattaja, joka tuo mielipiteensä julkii.

Valmennuskurssit alkavat Johnsonin avaruuskeskuksessa Houston, Teksasissa maanantaina.

Liittotasavalta vahvisti:

Länsi-Eurooppaan tarkoitus tuoda neutroniaseita

BONN - Länsi-Saksan puolustusministeriö vahvisti viime viikon torstaina että Yhdysvalloilla on Länsi-Eurooppaan sijoitettavaksi tarkoitettuja neutroniaseita.

Länsi-Saksan puolustusministeri Manfred Wöhrer on tiennyt kuukausia amerikkalaisten neutroniasetuotannosta, kertoi puolustusministeriön edustaja Bonnissa. Hän kiisti kuitenkin tiedot, joiden mukaan neutronikärkiä olisi tarkoitus sijoittaa lähialueella Länsi-Saksaan tai muualle Länsi-Eurooppaan.

Puolustusministeri Wöhrer sanoi radiohaastattelussa, ettei hän tiedä mitään mahdollisista amerikkalaisuunnitelmissa kiistelyjen neutronilaiden sijoittamisesta Liittotasavallan maaperälle. Länsi-Saksan televisio kertoi aiemmin viime viikolla, että neutroniaseita aiotaan sijoittaa Länsi-Eurooppaan.

"Neutronilaiden sijoittamiseen tarvitaan tietysti hallituksen suostumus, ja tätä suostumusta me emme anna", sanoi

Wöhrer.

Hän on viime päivinä joutunut arvostelun kohteeksi, koska hän kesäkuussa vakuutti liittotasavallalla, ettei Yhdysvalloilla ole atomikuksia valmistaa neutroniaseita eikä sijoittaa niitä Länsi-Eurooppaan.

Nyt puolustusministeriä sytetään siitä, että hän on tahallaan salannut länsisaksalaisille Yhdysvaltain aiheet jopa 400 neutronikärjen sijoittamisesta Liittotasavallan.

Puolustusministeriön edustajan mukaan Wöhreriä on ymmärretty väärin. Hänen tarkoituksenaan ei ollut kiistää Yhdysvaltain neutroniasetuotantoa - ainoastaan se, ettei asetta sijoiteta Länsi-Saksaan, korosti ministeriön edustaja.

Yhdysvaltain puolustusasiantuntijat vahvistavat puolestaan, että 400 uutta neutronikärkeä on valmiina ja että ne todennäköisesti sijoitetaan myöhemmin Länsi-Euroopassa oleviin aseisiin.

Reaganilta rajoitettuja talouspakotteita

WASHINGTON - Joukko kongressin jäseniä on pyytänyt korkempaa oikeutta olemaan huomioimatta Reaganin hallituksen pyyntöä kumota lainpäättöksen, mikä laillisti abortin maassamme.

"Mikäli hallituksen toivomus täyttyy, yksikään makuuhuone eikä yhdenkään naisen keho ole turvassa", sanoi 81 kongressin jäseniä edustava Harvardin lainopillisen laitoksen professori Laurence Tribe lehdistökonferenssissa.

Kaksoisartisaaninen joukko, jota johtaa edustajahuoneen jäsen Don Edwards (D-Kalif.) ja senaattori Bob Packwood (R-Ore.), jätti viime viikolla selonteon korkeimmalle oikeudelle pyytien sitä vahvistamaan edelleenkin vuonna 1973 voimaan tulleen aborttilain.

Selonteon mukaan lainmuutos kääntäisi kellonmäärä taakseen, eikä vain vuoteen 1973 vaan vuoteen 1923 edeltävään aikaan. Sen sanottiin kiertävän naisilta heidän perusoikeutensa.

Tribe sanoi hallituksen asenteen poistavan amerikkalaisilta heidän oikeutensa päättää, milloin aloittaa ja miten kasvatata lapsiaan tai tulisiko heidän hankkia lapsia ollenkaan.

Duarten tytär kidnapattu

SAN SALVADOR, El Salvador - Silminnäkijät ja viranomaiset sanoivat kahden aseistetun miehen kidnappaaneen presidentin Jose Napoleon Duarten tyttären tiistaina kiskomalla hänet ulos autostaan ja tappamalla kaksi hänen henkivartijoistaan.

Ines Guadalupe de Navas, Duarten vanhin tytär, joutui kidnappaajien käsiin saapuessaan San Salvadorin yliopistoon, missä hän opiskellessa. Miehet ampuivat ja surmasivat yhden hänen henkivartijansa ja haavoittivat toista, joka myöhemmin menehtyi vammoihinsa paikallisessa sairaalassa.

Kidnappauksen jälkeen kaikki pääkaupunkiin johtavat tietsuljettiin ja turvallisuusvirka-

Kongressin jäsenet jättivät selonteonsa korkeimmalle oikeudelle vastauksena hallituksen heinäkuussa jättämälle anomukselle, missä pyydettiin peruuttamaan vuoden 1973 päätös. Korkein oikeus on päättänyt käsitellä kaksi aborttilakia koskevaa lakijutua, mitkä Pennsylvanian ja Illinoisin oikeusistuimet hylkäsivät.

Vaikka nämä tapaukset eivät suoraan liittyneet kellojen oikeutta aborttiin, asennoitumissellaan hallitus on pyytänyt korkempaa oikeutta julistamaan, että naisten perustuslaillinen oikeus aborttiin, ei ole osoittautunut käytännölliseksi.

Prinssi Charles pukeutuu tylsästi

LONTOO, Englanti - Englannin prinssi Charles pukeutuu niin ikävästi ja tylsästi ettei hänellä juuri ole mainosarvoja maansa vaatevalmistajille.

Vaatevalmistajien mielestä Charlesin pitäisi jättää pukuvaihtelunsa puolison lady Dianan huoleksi. Dianan kukeutuminen on vaatevalmistajien mielestä merkinnyt Englannille miljoonien puntien vientikaupaa.

Vaatevalmistajien liitto The Menswear Association valitsi hiljattain saarivaltakunnan tyylkkäimmiä miehiä. Charles jät tässä listassa hännälle ja sai yhden äänen 2,600:sta.

Ines Duarte, 35, on kolmen lapsen äiti ja kristillisdemokraattisen puolueen radioaseman johtaja.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Paikalliset radioasemat saivat presidentti Duarten kieltäytyä heitä lähettämästä mitään kidnappausta koskevia uutisia.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

Kukaan yksityinen tai poliittinen ryhmä ei ottanut vastuuta itselleen. Viranomaiset eivät halunneet ryhtyä arvailmaan syyllisistä.

The Finnish-American

RAIVA AJA

TITANIC SURVIVOR ARRIVES IN HIBBING

Dramatic Story of the Steerage Told
by Mrs. Hedwig Turkala, 65.

Finnish football team to visit

The Helsinki Roosters, one of the top teams in the eight-year-old Finnish American Football Association, will be making a 14-day visit to the United States this month.

The Roosters depart Helsinki on Sept. 15 and play Grand Rapids Junior College in Grand Rapids, Mich., on Sept. 21. After that they play Ferris State College junior varsity in Big Rapids, Mich., on Sept. 25 and then Concordia College, Mequon, Wisc., on Sept. 28. They return to Helsinki on Sept. 30.

American football came to Finland sometime in the 1970s by a group of American marines and Finnish exchange students who had become interested in the sport while studying in the U.S.

Enthusiasm for the new game spread and the Finnish American Football League was formed in 1978. The association grew quickly and two years later the six-team Finnish Championship League was formed. The Championship League has grown continuously, 20 teams are involved in this year's season.

The football season in Finland, and in virtually all of Europe, begins in late May and ends the first week in September. American football in Europe is played on the club level. Players on the Helsinki team range in age from 20 to 39, though most of them are in their early 20s.

In addition to playing football, the Roosters will spend a day watching the Michigan State University team practice in Lansing, Mich., then joining the team for its postpractice meal.

The Roosters will wind up their trip by attending a professional game in Chicago between the Chicago Bears and the Washington Redskins.

Expenses for the trip are being covered by the Roosters and their host American teams. However, money is being raised to cover the expense of the tickets to the NFL game between the Bears and Redskins. For more information, contact Sam Ketchman, Athletic Enterprises, 6941 Antigua Place, Sarasota, FL 33581. Phone (813) 921-4966.

Peter Kaukonen in concert

An evening of acoustech music

BERKELEY, CA - After a prolonged sabbatical from the merry, madcap world of music, Peter Kaukonen -- guitarist extraordinaire and former member of such mainstream American musical groups as Black Kangaaroo, Johnny Winter, Hot Tuna and Jefferson Starship -- has returned to the San Francisco circuit where, opening shows for John Lee Hooker, Elton Hammond, and Jorma Kaukonen, he has performed his 'acoustech' music to overwhelmingly enthusiastic audiences. Now, in conjunction with the Palo Alto/Stanford Chapter of The Finlandia Foundation, he presents an evening of acoustech music at the Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut Street, on October 5, 1985.

What is acoustech music? Joel Selvin, columnist and music critic for the San Francisco Chronicle, describes it as "crackling, sparkling blues-based acoustic guitar playing filtered through a bank of electronic devices with remarkable results." It's all that and more.

Peter's techniques transcend the limitations of the acoustic guitar without sacrificing any of its intimate delicacy. His performances blend traditional blues with original compositions from his latest album, "Traveller."

For further information, and reservations, call: Werner at 841-1243, Oiva at 339-8313, or Gwen at 893-6468.

This concert has been arranged by the Finnish American Activities Committee of the San Francisco Bay Area. It consists of representatives of various organizations -- the Finnish Brotherhood Lodge, the Jack London Club, the Finlandia Foundation and the Finnish American Home Association. Its purpose is to promote cultural events featuring Finnish and Finnish American artists and performers.

The chairman of the committee is Oiva Nurmela of the Jack London Club.

Story of a Titanic survivor

Last week the papers were full of the news that the wreck of the Titanic has been found. Called unsinkable by its owners, the luxury liner was on its maiden voyage, headed to New York from Southampton, England, when it struck an iceberg.

The 46,000-ton ship sank on April 15, 1912, a few hours after the accident. A 300-foot gash was ripped in its right side, rupturing five of its 16 supposedly watertight compartments.

There was a touching scene this morning at the Great Northern depot when Mrs. Hedwig Turkala, one of the few steerage passengers on the White Star liner Titanic, lost off the Newfoundland Banks, April 20, who survived the greatest steamship disaster in the history of navigation, and her two sons, John and Felix Turkala, farmers living 18 miles south of Hibbing, were reunited after 13 years of separation. The joy of the mother 65 years old who scrambled from the third class steerage, aided by a countryman, Eino Lundquist, to the second deck of the ship and was lifted into a lifeboat by one of the ship's minor officers in an advanced stage of intoxication and rowed away to safety in a partially filled lifeboat manned by four seamen and a woman, could not equal that of the two strong men who took her in their arms when she alighted from the passenger train this morning.

Mrs. Turkala arrived in Hibbing in excellent health and spirits, but this morning when she related to Al Newman of the Security State bank, who officiated as interpreter in an interview for the Tribune, the dramatic story of her rescue from the sinking ship, the scenes on the lower decks of the panic-stricken vessel, where strong men fought side by side for a place in the boats until they were made to stand back at the point of drawn revolvers in the hands of the ship's officers, her eyes filled with tears and her bent form shook with suppressed emotion. Then she would clasp her hands and look lovingly at the two strong men who have the honor and are honored in calling her mother.

Attached to her clothing Mrs. Turkala wore a green tag placed there by one of the staff physicians at St. Vincent's Hospital, New York. It bore the inscription "Titanic Survivor".

Fewer than 800 of the 2,224 passengers survived, making the disaster one of the worst in the peacetime marine history.

One of these survivors was Hedwig Turkala, a 65-year-old widow. She was traveling from Finland to live with her sons on their homestead south of Hibbing, Minnesota.

The following story of her escape from the Titanic appeared in the Hibbing Daily Tribune on April 26, 1912.

Hedwig Turkala
(1912 photo from Hibbing Daily Tribune)

Beneath was written a notice to conductors and the traveling public requesting them to show the old lady every courtesy possible. Her destination was also plainly indicated. Despite the fact that she cannot speak a word of English, she made the long trip from New York to Hibbing without incident. Kind-hearted train crews and passengers accorded her every possible courtesy. Strong men engrossed with the cares of business made it their mission to see that the bent old lady in the garb of a Finnish peasant was safely transferred from one train to another and along the line of her journey she was cared for tenderly by total strangers, moved to sympathy by the legend of the placard she wore on her breast.

From the train this morning Mrs. Turkala was taken to the home of Mr. and Mrs. William Lundquist on Superior Street. She will remain there until tomorrow morning, when she will leave with her sons for their homestead south of Hibbing.

Mrs. Hedwig Turkala started on her journey to America from Wasaland, Finland, April 3. She sailed by an independent line steamship to Southampton, where she boarded the Titanic and was assigned to a room in the third class steerage with five other women all younger than herself. The voyage was gallantry of a fellow passenger, Eino Lundquist, a young man about 25 years of age, Mrs. Turkala owes her life. He, without incident until the following Sunday evening when the great boat struck the iceberg. Mrs. Turkala and her companion passengers were asleep and were awakened by the general commotion on the ship. Water began rushing into the steerage compartments and an instant panic was precipitated. Women screamed, children cried and pandemonium reigned. There was a general scramble for the upper decks. To the

sisted her in the general scramble up the stairway from the steerage to the decks and to the ship's rail where the lifeboats were being lowered. Then he was forced to stand back at the point of a revolver by the officers of the ship. Mrs. Turkala says when she first reached the decks the panic was indescribable. Men madly fought with each other to reach the rail and there was a pandemonium of shouts, imprecations, prayers, sobs and screams. The officers quickly took charge of the situation and order was restored. At the gangway from the steerage to the deck people trampled over one another in a mad rush to leave the lower quarters of the vessel until they were reassured and embarkation in the lifeboats began with some semblance of order. A report spread among the passengers that the first officer had reported to Captain Smith that the boat was sinking and that the captain had given a reassuring reply to the effect that he did not believe the boat was in danger of going down.

Mrs. Turkala was handed into the boat by minor officer. She says he had been drinking and her impression is that he was in an advanced stage of intoxication. She did not see him again. The boat in which she was put to sea from the vessel could safely have been carried a third more passengers she says. There were four oars. Three of them were manned by seamen and at the fourth a woman struggled bravely and held up her end with the sturdy sailors. The were rowed away from the sinking ship as rapidly as possible. Some distance away from the ship the boats crew rested on the 12 oars. Far out in the darkness the dim outline of the sinking liner could be seen. The cries and screams of the passengers and people on the vessel could be plainly heard. They continued for a space estimated by Mrs. Turkala as two hours. At first the lights of the giant

people in the boats were being hoisted to the decks of the Carpathia. Mrs. Turkala says she will never forget. Women who had borne up bravely through all the terrible ordeal gave way to abject grief and hysteria when it was apparent that all danger was past. Mothers bereft of children, wives of their husbands and strong men racked by the pangs of grief and sorrow gave away to uncontrollable grief. The majority of the survivors, however, were buoyed up by the hope that their friends might have been saved in some of the other boats and not until the ship reached New York and the people were landed did many of them know the full import of the disaster.

On reaching the decks of the Carpathia Mrs. Turkala was overjoyed to find that Eino Lundquist, the young man who had assisted her up the steerage gangway to the second deck was among the survivors. For six hours and a half he had clung to a piece of floating wreckage until picked up by one of the lifeboats.

Every attention was given the Titanic passengers by the Carpathia crew. At New York also the survivors received every care and attention.

Mrs. Turkala suffered no bad effects from her experience. She had contracted a slight cold from exposure in the lifeboat, but was released from the hospital in New York Tuesday night and immediately proceeded to Hibbing.

Her home in the future will be with her son on their homestead south of Hibbing. She has been a widow for ten years and besides her family here has a daughter living in Finland.

Hedwig Turkala has the following descendants: Children of her daughter, Hilma Mattson, are Axel Mattson, and Esther Flewell, Hibbing, and Mae Mattson, St. Paul, MN.

Her son Sam Turkala's daughter is Esther Mae Baraga, Keewatin, MN.

Children of her son John Turkala are Elizabeth Egeland, Linda Kontola, Laila Anderson, and Lilly Gustafson, Hibbing; Lila Wegner, Chisholm, MN; Laura Altermatt, Palisade, CA; and Lempi Gustafson, Logandale, NV.

Thanks to Robert Schmid of Hibbing, for sending this story in.

Roy Slade receives White Rose

BLOOMFIELD HILLS MI - Erick Heinrichs, Consul General of Finland, presented a prestigious Finnish decoration to Roy Slade in June. Slade is president of Cranbrook Academy of Art and director of Cranbrook Academy of Art Museum.

The decoration, "Knight First Class of the Order of the White Rose of Finland", was given to Slade for promoting knowledge about the works of Elie Saareinen and Eero Saarinen and for organizing "Design in America: The Cranbrook Vision 1925-1950," an exhibition which presented the works of the Saarens and other Finnish born architects and artists.

The exhibition received much acclaim at the Detroit Institute of Arts, the Metropolitan Museum of Art, New York and the Finnish Museum of Architecture, Helsinki in 1983. Slade has done a great

deal to make the public aware of the Finnish influence at Cranbrook.

The Order of the White Rose of Finland was established January 28, 1919. It is the oldest Finnish decoration and originated after Finland became independent. The Grand Master of the Order is the President of Finland and he has the final word as to who receives the Order. The decoration is granted to individuals in recognition for work done on behalf of Finland.

"I am overwhelmed and deeply touched by this award," said Slade. "To help promote understanding amongst peoples and to further friendship between Finland and the United States has been most rewarding." He was born in Wales and became a U.S. citizen in 1975. He has travelled extensively in this country and abroad lecturing on and promoting Cranbrook.

Agnes Fleckenstein

New Finnish cookbook

Penfield Press has published a new Finnish cookbook "Fancifully Finnish: Recipes and Traditions". Its recipe editor

Kekkonen 85

Finland's former president Urho Kekkonen turned 85 on September 3.

Kekkonen served as president from 1956 to 1981, longer than any other man. He had to resign at the age of 81 because of health problems.

His health continues to decline and for more than the past year he has been totally out of the public eye.

But that doesn't mean that he has been forgotten. On his birthday he received flowers, gifts, telegrams, and many expressions of congratulations from people in all walks of life.

On television that evening President Mauno Koivisto spoke about Kekkonen's importance to Finland.

is Beatrice Ojakangas, whom we all know as a great Finnish-American cook and cookbook author.

The book is soft-cover, has over 100 recipes and 16 pages of color photographs of Finnish heritage in the United States and in Canada. It gives some historical information, talks about famous Finns and explains Finnish traditions.

Some of the recipes were collected by Ojakangas, others she received from many Finnish-Americans throughout the country. According to Ojakangas, Finnish food nourishes the soul as well as the body. She said that the recipes in this collection include favorites of her childhood, her parents' childhood and some she found when travelling in Finland.

The book is fun to read and since the holidays are coming it'll make a great Christmas gift for young and old. It can be ordered from Raivaaja Publishing Company, P.O. Box 600 Fitchburg, MA 01420-0600. The cost is \$4.95 (Mass. sales tax is 25 cents) and postage and handling is \$1.00.

Finnish Language Courses

FITCHBURG - The fall term of the Finnish Language courses will begin on Sept. 16 at the Kaleva Home, 107 Mechanic St.

This will mark the 35th consecutive semester for this program in its present format. The semester consists of ten Monday night sessions from 7-9. The final session is scheduled for Nov. 18.

Students may be assigned to or may select any of the following classifications: Beginners, Middle, or Advanced. Instructors will be Marita Cauthen, Rauni Cote, Irma Laine, and June Rantanen.

Registration will take place on Sept. 16 from 6-7 p.m. For more information, phone (617) 342-3962 or write Finnish Language Courses, 107 Mechanic St., Fitchburg, 01420.

KALENTERI

MASSACHUSETTS

Sept. 14 --Dance, 8 pm, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Hi-Lites.

--Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Finn Park Rd., Rutland. Music by Kurt Bischoff.

Sept. 16 --Finnish language classes start, 7 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Beginner, middle, and advanced levels. Registration from 6:30 - 7.

Sept. 17 --Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm. Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Sept. 21 --Tori '85 (A Finnish Market Place), 10 am - 4 pm, Saima Park, Fitchburg. Everything from Finnish baked goods to games & surprises. Beef stew dinner served from 11:30.

--Dance, 8 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by Finn Sound.

MICHIGAN

Sept. 18 --Senior Citizens Luncheon, noon, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills. Reservations: 937-9491.

Sept. 19 --Finlandia Male Chorus general meeting, Finnish Center, Farmington Hills.

Sept. 25 --Weaving Guild, 11 am, Finnish Center, Farmington Hills.

Name Contest

The Finnish Folk Dancers of Fitchburg

are looking for a new name!

Send your suggestion this month to:

Finnish Folk Dancers
c/o Raivaaja
P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

Prize for the winner!

Now available
ENGLISH-FINNISH
DICTIONARY
\$9.75

5th printing of the George
Halonen Dictionary

Order from:
RAIVA AJA PUBLISHING CO.
P. O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

(Ad \$1.00 for postage. Mass. residents add 4% sales tax)

R. W. BICKFORD
INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street Ashburnham, MA
01430
Telephone 827-5909

Smith Funeral Home
ELDEN J. BJURLING
69 Vernon St. Gardner, Mass.
Tel. 632-0377

FINNISH LANGUAGE COURSES

Fall term
Mondays 7 - 9 pm Sept. 16 - Nov. 18

Kaleva Home
107 Mechanic St.
Fitchburg, MA

Beginners Middle Advanced
Registration Information
Sept. 16 6 - 7 pm Phone (617) 342-3962

35th consecutive semester

Ihmiskunta vain muurahainen avaruudessa

-Maailmankaikkeudessa on varmasti muitakin elollisia alueita kuin maapallo. Itse asiassa meidän kehityksemme 6 000 vuoden aikana on vielä kovin paljon jäljessä siitä mitä voi olla muualla. Maailmankaikkeuden miljardin vuosien kehityksessä olemme kuin muurahaisia ihmisten rinnalla. Siksi emme ole myöskään saaneet yhteyksiä tuohon äärettömyyteen.

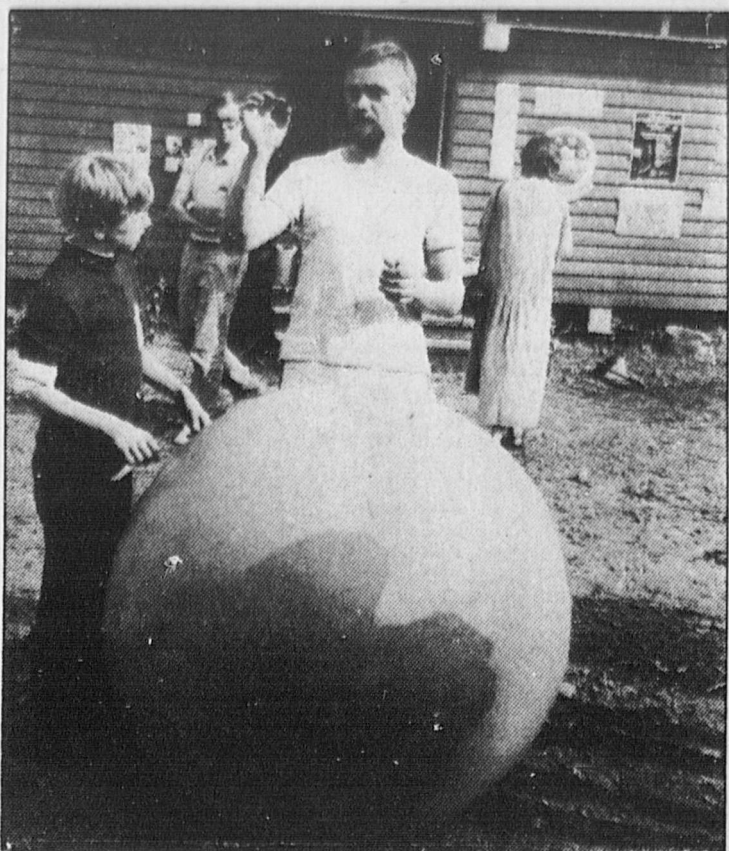
Suomalainen opettaja Arvo "Arkki" Kuusela vetää Kinnulassa tähtikerhoa ja on tuossa toiminnassa päässyt todella perimmäisten kysymysten äärelle. Tähtitaivasta tutkittaessa voidaan todella havaita kuinka pieni tekijä maapallo on maailmankaikkeuden äärettömyydessä.

Kuusela oli mukana Kirkkonummella, Mersävohin tähtileirillä, jossa eri puolilta Suomea kerääntyneet nuoret tutkivat planeettarion ja kaukoputkien avulla tähtitaivasta merkkejä. Leirin järjestäjä tähtitieteilijän yhdistys Ursa ja leirin teki ainutlaatuisiksi se, että paikalle oli pystytetty maailman suurin, halkaisijaltaan 6-metrinen siirrettävä planeettaario.

-Nuoret varmasti pitävät tähtitaivasta leiristä jossa saa valvoa myöhään tähtiä katsellen ja nukkua aamulla pitkään. Ukkosilman vuoksi meni kyllä yksi yö hukkaan, kertoi leirin johtaja Antti Jännes.

Alan harrastajien omin voimin kehittämä ja painellun voimalla pystytetty planeettaario on tarkoitettu lähinnä koulujen käyttöön.

-Tällä alueella on paljon tekemistä. Lukioiden oppilaita vain alle viisi prosenttia voi kertoa jotain tähtitieteestä. Opettajista alle 10 prosenttia pystyy siitä opettamaan, Jännes sanoo.

Maapallon elossa pitävän voiman suuruudesta, aurion koosta, saadaan oikea kuva kun verrataan tätä palloa Antti Jänneksen pitämään, tuskin havaittavaan pyöreäpaiseen tikkuun, jonka avulla voidaan mm. kehoteikaisesti tutkia kuupimennyn vaikutusta. Mittasuhteet tulevat kohdalleen kun aurinkopalloa verrataan 150 metrin päähän ja verrataan sitä tikun päähän olevaan pyöreäpaiseeseen.

Leirin jälkeen tämä planeettaario, joka suuruutensa vuoksi on mainittu Guinnessin Ennätysten kirjassa, siirretään Säätytalon, johon myös pääsevät tutustumaan Helsingin peruskoulun neljäsluokkalaisten. Lokakuun alussa se siirtyy Tekniikan museoon, jossa planeettaarion voimaa tutustuu muutkin asiasta kiinnostuneet. Tämän ainutlaatuisen kiertävän planeettaarion rakentamiskustannuksiin ovat osallistuneet Suomen Akatemia ja Koululailitus.

-Hankimme myöhemmin myös oman bussin, jolla voimme kiertää planeettaariota eri puolilla Suomea, Jännes lupaa. -Sain isoveljeltä kipsin, hän on harrastanut tähtitietettä aikaisemmin kuin minä ja niin tulin tälle leirille mukaan. Koulussa ei näistä asioista juuri ole puhuttu, kertoi Mersävohin leirille osallistunut Veli-Ello Elomaa, 10, Juvasta. -Tämä on hyvin kiinnostavaa ja tätä olisi varmasti mielenkiintoista opiskella myöhemminkin, Veli-Ello kertoi.

Friberg's translation

Both Crawford and Kirby "are in a monotonous, unvaried trochaic tetrameter in the genteel Victorian style," he adds, "full of inaccuracies, clichés, inversions, often fancifully far afield from the original."

"Annotation is negligible and there is no attempt at alliteration, which is so important in Finnish oral poetry; and there is notably little success in making the echo lines of the couplets conform to the context so that they often become nothing more than dangling appendages."

Commenting on the literal translation cannot do justice to the truly poetic element. It makes for cramped English and awkward diction. He finds Magoun's commentary excellent, but "there is no internal annotation of the lines, which are the soul and body of the poem."

Thus Friberg became convinced that a new translation was necessary.

"My early thought was to bring the first fully annotated translation of the Kalevala for the 150th anniversary year. I became fascinated with certain

features of the Kalevala which seemed to have received little attention previously.

"A translator should remember that the Kalevala is made up of a collection of songs, and is not oral poetry," he observes. "When, finally, I was able to get a braille copy of the original, I began to compare the translations against the Finnish text, line by line, and discovered many errors done previously."

"Further," Friberg adds, there are many features of the Kalevala that have not been mentioned; nor has the Kalevala been fully annotated for the reader to understand the nature of the verses."

In addition Friberg wants to point out that the Kalevala is "quick and lively, not paddingly slow as these other translators have made it sound. There are many imaginative

playfulnesses in the original, where mood rhythm and tempo change to the context, allowing a wide range of variations in mood and theme - tragic, comic, farcical, pastoral, loving, hateful, weird, mysterious, eerie - where the translator must change his own mood and expression in playing each

Indeed from his literary point of view, Friberg has his reasons to translate the Kalevala again.

part in succession in order to vivify the change of scene and context."

Yet, another question can be asked. Is the Kalevala worth the bother? Is it really that important?

Eino Friberg has answered this question many times, the most recent being as a guest speaker at FinnFest in Hancock this summer.

"The Kalevala is no ordinary book to the Finns," he explains. "It is, one: the preservation of our collective ethnic memory. Two: hence, it is the root of our history. Three: it is the shaper of our language. Four: it was the inspiration of our independence. Five: it is the magnet that draws us together from all parts of the world."

"Why should we know all this?" Friberg asks. "Socrates gave the answer 2400 years ago: Know thyself."

With his translation Eino Friberg hopes to make Kalevala more accessible to Finnish Americans. If he has been successful in making the Kalevala more readable it will be a triumph.

As it is now, the Kalevala is now the most celebrated unread book on Finnish American bookshelves. We honor it, but nobody reads it.

Eino Friberg's manuscript is now in Finland undergoing final editing before publication. He is grateful to the Finnish American Literary Heritage Foundation of Portland, Oregon, for acting as his agent and sponsor in getting Otava to publish his work.

Eino Friberg, 84, was a special guest at the "Gala Kalevala" FinnFest this summer. His translation of the Kalevala is finished and is expected to be out next spring.

Lake Worth Banking Center
114 North J Street
Lake Worth, Florida
(305) 586-4600

Southeast Bank
MEMBER FDIC

ARVO PAANANEN

Funeral Director
131 SOUTH LAKE SIDE DR.
LAKE WORTH FLORIDA
Puhelin 582-6633

AMERICAN FINNISH TOURIST CLUB

301 Central Blvd. Lantana, Fla
Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia loppu.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestäminä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloisten ystävien seura; Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelmaa tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä, riisipuuroa hedelmäkkeitä kera ym.
Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 LANTANA RD.
Lantana, Florida 33460
"We stock sauna heaters"
Puh. 585-0247

MOODY'S DINER

and CABINS
Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus
KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNANKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Saunankiukaita, Nippa Supreme huoneenlämmittimiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves ja saunan tarpeita
Nopea toimitus. Bruce Mfg. Inc.
P.O. Box 213, Bruce Crossing, MI 49912 (906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Maynard, Mass.

Vanha väki kertoo

Tässä kun on vielä työkielossa niin alkoi kulua väen tekkarin puhumaan, kuullakseen kunnan uutisia, jotka olivat kiinnostavia. Olihan niitä. Yksi oli sellainen, että täällä rikkaassa Amerikan Yhdysvalloissa on 33 miljoonaa ihmistä, jotka ovat ja elävät näkäräjan alapuolella. On laskettu, että kahden hengen perhe, jonka vuositulot ovat alle \$5000 dollarin, elävät nälässä. Neljän hengen perhe tarvitsee yli \$10,000:n vuositulot ja sitenkin kärsii nälkää. Pahin puoli nälästä tilastoissa on siinä, että eniten suurempi määrä lapsia joutuu käärimään nälkää.

Toinen hälyyttävä uutinen tuli perään: Amerikassa on yli 20 miljoonaa aikuista henkilöä, jotka ovat lukutaitottomia. Setä-koittaa, että he eivät taida lukea millään kielellä. Missähän lienee vika?

Suljin tekkarin ja aloin muistella, miten Suomessa jo varhaisina aikoina heitä ja meitä jukuripitä opetettiin lukemaan. Niinhän siinä kävi, että Suomen kansasta tuli lukutaitoinen jo kauan sitten ja siinä tuli muutakin mukana.

Suomi on tänäpäivänä 4:llä tilalla maailmassa sanomalehtien lukemisessa. Japanissa 575 tuhannesta asukkaasta lukee sanomalehtiä. Itä-Saksassa 530, Ruotsissa 524 ja Suomessa 515. Entäpä miten saattaisivat tilastot muuttua, jos mukaan otettaisiin lisäksi paikallislehdet, ja aikakauslehdet.

Suomessa olivat äidit ensimmäiset opettajat silloin 18- ja 19-vuosisatamme kumpasella puolella. Muistan, miten äitini puuttikku kädessä nähti minulle apaisista kirjaimia ja minun piti lausua ne hänen peko-rässä. Kun oli opittu tuntemaan kirjaimet, alettiin tavata ja sitä tiera lukea.

Kansakouluja oli vain muutamia pitäjässä, mutta apun tulivat kiertokoulu ja talviset lukukiekkarit. Siinä nimellä me

ne tunsimme. Viimeisen silauksen antoi rippikoulu. Jos et ollut rippikoulun käynyt et myöskään saanut kuulutusta mennä naimisiin. Oli siinä vielä kirkkolaisa muitakin ratkaisuja, joita kannustamassa lukutaidon yleistämistä.

Lukukiekkareille pääsy ensi kertaa oli sellainen nuoren elämän suurtaapahtuma, joka jäi muistiin pysyväisesti. Jos vielä kinkkerit sautuivat olemaan talossa, jonka torppari olti, niin silloin pääsi torpparikin juhla-aterialle. Meille lapsille oli suuri tapahtuma syödä samassa pöydässä rovestin ja lukkarin kanssa, joten sitä ei unhoita.

Olihan siinä vaikeuksiaakin. Me olimme oppineet käyttämään enimmäkseen lusikka apunamme enimmäkseen lusikka apuna syödessämme ja kun piti käyttää pöytäveistä ja haarukkaa, täytyi silmällä miten toiset nähti herrasväen välineitä käyttävät, että olisi näyttänyt siitä kuin tietäisi jotakin niiden käytöstä.

Rippikoulun ajoilta ovatkin tuoreimmat muistot, silloin oltiin olevinaan melkein aikuista. Käydessäni rippikoulua oli siellä yksi rippikouluopika, jolla oli jo pitkä parta. Jota me paljasaamat kadehdimme. En kysynyt koskaan kuinka monta vuotta hän oli käynyt rippikoulua, vai oliko muuten vain muilta kiereiltä jäänyt rippikoulu näin myöhäiseksi.

Hän oli tullut siihen ikään, että oli jo tarve tai muuten halu mennä naimisiin, mutta rippikoulu oli käytävä ennen kuin sai kuulutusta. Me pidimme häntä niinkuin johtajana, koska hän välittömällä kellostapin takana kertoi meille jännittäviä seikkailujaan tyttömaailmassa ja tarjosi meille "pillitupakan". Me puolestamme koittimme auttaa häntä lukemisessa ja raamattun tunteamisessa ja onnistuimme, sillä hän pääsi rippikoulu ja sitä tiera jatkona naimisiin. Ed Helander

Maailman kärki

Tämän kauden parhaat yleisurheilutulokset miesten lajeissa:

100 metriä: 9,98 Carl Lewis, USA
200 metriä: 20,07 Lorenzo Daniel (s.1966) USA
400 metriä: 44,62 Thomas Schönlebe DDR
800 metriä: 1,42,49 Joa uim Cruz Brasilia
1000 metriä: 2,12,85 Steve Cram Iso-Br.
1500 metriä: 3,29,45 Said Aouta Marokko
Maili: 3,46,31 Steve Cram Iso-Br.
2000 metriä: 4,51,39 Steve Cram Iso-Br.
3000 metriä: 7,38,25 Doug Padilla USA
5000 metriä: 13,00,40 Said Aouta Marokko
10 000 metriä: 27,37,17 Bruce Bickford USA
Maraton: 2,07,12 Carlos Lopes Portugal
110 m:n aida: 13,14 Roger Kingdom USA
400 metrin aida: 47,63 Danny Harris USA
3000 m:n esteet: 8,09,17 Henry Marsh USA
Korkeushyppy: 240 Rudolf Povarnitsin N-liitto
Seiväshyppy: 600 Sergei Budka N-liitto
Pituushyppy: 853 Carl Lewis USA
Kolmiloikka: 17,97 Willie Banks USA
Kuulantyöntö: 28,08 Ulf Timmermann DDR
(hallissa: 22,15 Ulf Timmermann)
Kiekonheitto: 71,26 Imrich Bugur T-slovakia
Moukarinheitto: 84,08 Juri Tam N-liitto
Keihäänheitto: 96,90 Uwe Hohn DDR
10-ottelu: 8559 Torsten Voss DDR
4 x 100 metriä: 38,28 N-liitto
4 x 400 metriä: 2,59,86 DDR

Oletteko muistaneet tehdä lahjoitukseni Raivaajan tukemiseksi?

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 836-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Mamoria ja graniittisia hautakivia

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719
KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastajia, Kitchenmaid astianpesukoneita.

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. BOX 309 Westminister, MA
Valittu myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Huhtala Oil Company

East Templeton
Puh. 632-1221
Perustettu 1945

Uudet asiakkaat tervetulleita
Yli 35 vuotta ammattitaitoista palvelua.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

MILES COMPANY
1158 MAIN ST. HOLDEN MA
Hautautuslaitteita vuodesta 1896

Komeettoihin liittyy monia pahaa enteileviä uskomuksia. Kun Halley'n komeetta näkyi viimeksi maapallolla paljain silmin 1910, ihmisille myytiin mm. kypäriä, joiden piti suojata komeetan kirkkaassa pyrstössä muka olevalta myrkyltä. - Kuvassa oleva näkemys komeetasta on vuodelta 1556.

Halley'n komeetta palaa näköpiiriin

Tiedemies Edmond Halley (1656 - 1742) tunnettiin anteliaana, rehellisenä ja epäitsekään miehenä. Hän ei kuitenkaan keksinyt Halley'n komeettaa.

Hän totei sen saapuvan meidän näköpiiriimme tietyn väliajoin ja sanoi komeettojen olevan aurinkoa kiertävien planeettojen kaltaisia.

Halley ennusti, että komeetta olisi jälleen nähtävissä vuonna 1758 tiettyä alueella. Komeetan sitten palatessa taivaalle aikataulunsa mukaisesti, se saaisensaatiomaisen vast-

taantoon. Siihen asti komeettojen oli uskottu olleen merkkiä pahasta enteistä ja niin Halley'n tarkka laskenta teki lopun komeettoihin liittyvästä taikauksesta.

Halley'n komeetta on nähtävissä 76 vuoden väliajoin. Kiinalaiset asiakirjat osoittavat merkintöjä siitä aina vuodesta 240 e.K. alkaen. Komeetta saapuu tähtihaarastajien kaukoputkien ulottuville marraskuussa. Ensi vuoden huhtikuussa se on kirkkaimmillaan eteläisellä maapallonpuolella.

ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Jos joku ei pysy minussa, niin hänet heitetään pois niinkuin oksa, ja hän kuivuu; ja ne kootaan yhteen ja heitetään tuleen, ja ne palavat." (Joh.15:6)

Ensimmäiset kellastuneet ja maahan pudonneet lehdet muistuttavat meitä siitä, että syyskuun tulossa, Hengellisessä merkityksessä irrottautunut ja kuivettunut lehti kuvaa ihmistä, joka on kuollut koska hän on irrottautunut Kristuksesta, tai siksi että häntä ei ole koskaan Kristukseen liitetty uudestisyntymisen kautta.

Ennenkuin Jeesus lausui ilälevät sanat, hän kertoi opetuslapsilleen olevansa "viinipuu", ja heidän olevan "oksia". Jeesus selvästi toi ilmi, että oksien täytyy pysyä kiinni puussa, jotta ne säilyisivät elävinä ja hedelmällisinä. Maailmassa on paljon uskovaisia ihmisiä, mutta eivät kaikki ole Jeesukseen Kristukseen uskovaisia.

Ihminen, joka uskoo olevansa yhteydessä - pelastavassa yhteydessä - elävään Jumalaan ilman Jeesusta Kristusta ja hänen pyhän verensä vaikutusta, on säälittävässä asemassa. Hänen hengelliset silmänsä ovat pimittetyt nyt; tämä on säälittävää, sydäntä särkevää asia. Mutta vielä järkyttävämpää on se, että tämäkin ihminen joutuu kerran kumartaen polvistumaan Jeesuksen Kristuksen edessä, ja tunnustamaan hänet Herraksi. (Fil 2:9-11). Silloin on liian myöhäistä tehdä parannus ja uskoa Jeesukseen Vapahtajana; silloin hän toimii Herrana ja Tuomarina.

Ilman Jeesusta meillä ei ole todellista ja pysyvää elämää; me emme tuota pysyvää hedelmää. Ilman Jeesusta meidän "hyvät työmme" - hedelmämme - ovat hyödyttömiä vain tätä ajallista elämää varten; niistä ei ole mitään ikuisia hyötyä, koska ne eivät ole Kristus-meistä tekoja.

Hedelmistä puu tunnetaan. "Viinipuu" määrää hedelmät; ei oksat. Jos ihminen ei ole liitetty Kristukseen - "oka viinipuhun" - ei hän voi tuoda esille Kristuksen hedelmiä. Raamattu selvästi opettaa meitä tuntemaan Hengen (Kristuksen) hedelmät.

Irrottautunut oksa ei tuota mitään hedelmää; se kuivuu. Heitetään pois tai oksat kerätään kasaan ja poltetaan. Kellastunut lehti on merkki luonnossa tapahtuvasta irrottautumisesta ja kuolemasta; hedelmätön kristitty on merkki hengellisestä irrottautumisesta ja kuolemasta; hedelmätön kristitty on merkki hengellisestä irrottautumisesta Kristuksesta ja kuolemasta.

Jumala ei pakota meitä olemaan Kristukseen uskovaista; hän vain Sanassaan toteaa, että ilman Kristusta me olemme kuin kuolleet, vaikka hetkisen tässä ajalliseissa ruumiissamme eläisimme. Uskon kautta Jeesukseen - uudestisyntymisen kautta - ihminen liitetään Kristukseen, elävään "viinipuhun".

Tämä on Jumalan suunnitelma, ei ihmisen. Jeesuksessa Kristuksessa, Jumala lahjoittaa ihmiselle elämän itsensä, rakkautensa, oman nimensä kunnian tähden. Hän tarjoomalla tarjooma ihmiselle elämää kuoleman sijasta. Nyt on vielä aikaa vastaan ottaa tämä jumalallinen lahja. Vain olette sinä liian ylipäätämään vastataan verisen ristin lahjan - Jeesukseen? Olette eläviä oksia, hedelmää tuottava? Vain olette irroitettu oksa, kellastunut lehti? Olette jo kuollut, vaikka luulet eläviäsi?

IMATRA SEURA

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426
Mauno Laurila, puh.joh.
SAUNA TILAUKSESTA!
PÄIVÄLLISET
joka sunnuntai klo 2 ip.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Reappening
Commerce Ave.
DANIELSON, CONN.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. N.Y.C.
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

SUOMALAINEN PAIKANYLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja VIRGINIA KOTILA MUEHLBERG
Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212)288-6562
tai kirjoitakaa osoitteella:
FINNISH EMPLOYMENT AGENCY INC.
206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

TILLINGHAST - Hautautuimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. Prescott 4-3284 Tel. Loga LO 4-2847

The Robert H

Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

GE-5-2276-2277

Edw. C. Halvorsen, Inc.

FUNERAL DIRECTORS
310-12-8th AVENUE BROOKLYN 20, N.Y.
In Continuous Service to the Community Since 1849

Kuvan Bee-Be:stä lähetti sen isäntä Seth Hannula, Westminster, MA.

Kultaisen län Kerho

Suomalaisen Kultaisen län Kerhon ensimmäinen syyskuun kokous pidettiin tiistaina, syyskuun 10, 1985 Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm Street, Fitchburg, MA.

Presidentti Anton Nopanen avasi kokouksen toivottamalla kaikki tervetulleiksi. Sitä seurasi "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin säestävänä pianolla.

Hiljaisella hetkellä huomioitiin kesän aikana kuolleita kerholaisia: Ida Sallila, joka kuoli elok. 5, 1985; Anna Peder- sen, joka kuoli elok. 9, 1985 sekä Lempi Mäki, joka kuoli samana päivänä.

Alma Duley luki sihteerin raportin, mikä hyväksyttiin yksimielisesti. Anni Harju luki sairasraportin.

"Happy Birthday" laulettiin kaikille kerholaisille, jotka saivat juhlaa syntymäpäiväänsä kesän aikana sekä niille, joiden merkkipäivä sattuu tälle viikolle: Jenny Aaltonen, Wäinö Koski, Walfred Palojarvi, ja Martha Kivimäki. Seuraavia henkilöitä kiitettiin heidän kerholle antamistaan lahjoituksista: Oiva Rauma \$10; Martha Kivimäki \$5; Walter Paajanen \$5; Wesley Paajanen \$5; William Paajanen \$10, Alma Duley \$10; Lempi Roiko lahjoitti Lempi Mäen muistolle \$5; Martha Carlson antoi paunan kahvia

ja Lydia Blank toi mukanaan maukkaita pikkuleipiä; Leimo ja Mayme Lystillä lahjoittivat \$10 63-vuotishääpäivänsä johdosta.

Kerholaiset päättivät lahjoittaa \$10 keskiviikkona pidettävälle Burbakin Sairaalan myyjäiselle.

Tauno Puhakka valittiin rahastonhoitajaksi ja Ethel H. Nopanen Raivaajan kirjenvaihtajaksi.

Ensi viikon kokouksen kahvikomiteaan valittiin Laina Roiko, Ethel Anttonen, Aili Berkiö, Martha Kivimäki ja Martha Toropainen.

Sen jälkeen kokousta johti juontaja, joka esitteli seuraavan ohjelman: Toivo Heiskanen soitti kaunistu haitarimusiikkia; Irene Vilakari esitti yksinlaulua Arvi Harjun säestävänä haitarilla; Martha Toropainen lausui runoja; laulusooloja lauloi Anton Nopanen Neima Johnsonin säestävänä pianolla; man dolini ja pianoduetoja esittivät Lempi Tiilikka ja Neima Johnson; ohjelma päättyi Axel Hillin harmonikkasooloon. Kiitos kaikille viihtyvään ohjelman esittäjille.

Lopuksi saatiin nauttia herkullisesta kahvitarjoilusta. Ensi viikolla tavataan!

Tanhuujien kuulumisia

Kesä lähestyy taas loppuaan ja Fitchburgin Kansantanssijat ovat myös palanneet kesälomailtaan, joka miltäkin suunnalta Amerikkaa ja tietyistä Suomesta.

Virkeinä ja iloisine he ilmestyivät tiistai-iltaan aloittamaan tulevan talven toimintaa. Uusia kasvoja oli myös joukossa ja toivomme että innostus jatkuu.

Kesästä meillä on takana I-hana Mainen reissu. Siellä South Parisissa oli ystäväilistä väkeä. Finlandia Foundationin uusissa tiloissa esiinnyimme ja myös Saiman kesäjuhilla Fitchburgissa. Kiva oli kesän viimeisenkin keikka Limberg puistoon. Siellä tosi lämpimässä esiinnyimme hyvän tarjottun lomassa. Kiitos teille Long Islandin ninkuin Mainenkin emännät hyvästä huolenpidosta.

Esiintymiskutsuja olisi riittänyt kesän jokaiselle viikolliselle, mutta harvat lomapäivät houkuttelevat jokaisen vuorollaan nauttimaan ihanaa kesästä omalla tavallaan.

Tänä syksynä täyttyä tanhuuryhmämme kymmenen vuotta. Kaikki nämä vuodet olemme nimittäneet itseämme Fitchburgin Suomalaisiksi Kansantanssijiksi.

tanhuujiksi - paremman puuteessa. Olemme kuitenkin nyt kaikki sitä mieltä, että kättempi nimi olisi pakallaan ja siksi pyydämme asiasta kiinnostuneita ottamaan osaa nimikilpailun löytäksemme joukollemme innostavan nimen.

Lähetäkää ehdotuksenne ennen syyskuun 30 päivään mennessä osoitteella:

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420

Ottakaa osaa huvin vuoksi voittajalle yllätyspalkinto. Hyvää onne toivottaen, L.K.

Fitchburg ja ympäristö

Uutispaloja

Workers Credit Union pankki on ilmoittanut, että sen säästötilit kuuluvat nyt sekä osavaltion että federaalisen vakuutuksen piiriin, joten kaikki talletukset ovat vakuutetut kokaisuudessaan.

FACE (Fundamental Action to Conserve Energy, Inc) sponsori jo neljännen peräkkäisen kerran ohjelman, mikä tarkoituksena on auttaa kaupungin vähävaraisia asukkaita kunnostamaan asuntonsa talviasuttavaksi. Oikeutettuja ovat ne Fitchburgin kaupungin asukkaat, joiden tulot ovat 80% tai alhaisimmat kuin alueen keskiarvo vuositulot.

Ohjelman alaisuudessa asukkaat saavat tarvittavat materiaalit sekä työvoiman. FACE opastaa myös asukkaita tekemään tarvittavat korjaus- ja kunnostustyöt itse, mikä he haluavat.

Lisätietoja saa pistäytymällä FACE:n toimistossa, 75 Day Street, Fitchburg, MA tai soittamalla numeroon 343-5385 ja kysymällä Charles McConologuetta.

Kaupungin koulujen apulais-tarkastaja Phyllis Lyonnaishin ilmoituksen mukaan oppilaiden kokonaisluku vuodelle 1985-86 on 4,366. Se on 118 oppilasta vähemmän kuin edellisellä kouluvuonna.

Lyonnaishin mielestä lasku on melko vähäinen ja siksi sillä ei juuri ole mitään merkitystä varsinkin kun se jatkautuu useiden koulujen kesken.

Kirkollisia

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 15 p., klo 8:30 aam. radiohartausta NEW LIFE - asemalta WEIM, 1280, am. Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarnaa past. David Wuori. Klo 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syyskuun 17 p., klo 7:30 ill. Aikuisten kuoro-harjoitus. Klo 7:30 ill. Viikkokoulu hartausilaisuus. Kahvitarjoilu kustantavat Mr. ja Mrs. Arvo Talviainen.

Messiah luterilainen seurakunta

Huom! Syyskuun ajan kokoonnutaan joka torstai-ilta klo 7, kirkolle valmistamaan syys-myyjäislin koriste- ja hyötyesineitä. Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita.

Sunnuntaina, syyskuun 15 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen Luther tunti WCMX, 1000 am. Leominsterin asemalta. Huom! Muuttunut aika. Klo 8:15 aam. Suomen kielinen jumalanpalvelus. Klo 9:15 aam. Sunnuntai-koulu ja raamattuluokka. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen jumalanpalvelus ja H.P. Ehtoollinen.

Tiistaina, syyskuun 17 p., alkaa kesän jälkeen vakituinen suomen kielen Naiskouros harjoitus klo 7:00 illalla.

Englannin kieliset Lutheran Hour's jatkuvat sunnuntaisin klo 7 am. WGAW 1340 am ja maanantaisin klo 8:10 am. WMWC 91.7 fm.

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄT UUTSET - lähetetään joka sunnuntaiamuun asemalta WEIM - 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Tulevia tilaisuuksia

Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm Street Fitchburg, MA. Vieraat ovat tervetulleita!

Tanssit Sovittajan Puistossa, Rutland, MA lauantaina, syyskuun 14 p., klo 8-12 yöllä. Musiikista huolehtii Kurt Bishcoff. Järjestää FACR. Kaikki tervetulleita!

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syyskuun 14 p., klo 8-12 yöllä. Hi-Lites soittaa. Järjestää FACS. Kaikki tervetulleita!

Suomenkielen kurssit alkavat maanantaina, syysk. 16 p:nä klo 7 illalla Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St. Fitchburg, MA. Opetusta kolmella tasolla (jokaiselle jotain). Hyvät opettajat ja välitunnilla maukasta pullaa, kahvia ja mehua.

TORI Saiman Puistossa lauantaina, syyskuun 21 p., klo 10:00 aam. - 4:00 ip. Lihasoppaa klo 11:30 alkaen. Suomalaisia leivonnaisia, kirjoja, kukkia ja kasveja, leluja ja leikkejä. Hauskaa koko perheelle. Järjestää FACS.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, sunnuntaisin, alkaen klo 2 iltapäivällä. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan aina tarvittaessa.

Troy, N. H.

Suomenkielinen jumalanpalvelus pidetään Troy, N.H. Lähetyskirkossa, Dort Street lauantai-ilta, syyskuun 21 p:nä klo 7. Pastori Keijo Aho saarnaa. Ystävät, läheltä ja kaukaa ovat kaikki tervetulleita!

Uusi Suomalainen keittokirja

Penfield Press on julkaisut uuden suomalaisen keittokirjan nimeltä "Fantastic ally Finnish: Recipes and Traditions". Sen reseptitoimittaja Beatrice Ojakangas on meille kaikille tuttu amerikkansuomalainen kokki ja keittokirjojen laatija.

Kirja on pehmeäkantinen ja siinä on 100 sivua ja 16 sivullista kaunista värikuvia. Se antaa historiallista tietoa, kertoo suomalaisista perinteistä ja ruokataavoista.

Jotkut resepteistä ovat Ojakangan keräämiä, hänen oman lapsuutensa mieliruokia. Osan hän on saanut muilta ja osan hän on koontanut matkustaessaan Suomessa.

Kirjassa on mukavaa luettavaa ja vaikka mainio lahja sekä vanhoille että nuorille kokkaamisesta kiinnostuneille. Hyvä muistutus, että joulukaan ei ole enää kaukana. Kirjaa voi tilata Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420. Hinta on \$4.95, Mass. myyntivero on 25 senttiä ja postitus maksaa \$1.00.

Dianne L. Tirronen sai kandidaatin oppiarvon North-eastern yliopistosta kesäkuussa. Hän opiskeli pääaineenaan kansainvälistä kauppa- ja liikennehoito-opia. Ms. Tirronen valmistui Fitchburgin High Schoolista 1980. Hän työskentelee Fidelity Investments yhtiön palveluksessa Bostonissa kontrolli-tilintarkastajana. Hänen vanhempiensa ovat Mr. ja Mrs. Kauko A. Tirronen Fitchburgista.

JOYCE I. HANNULA
Personal Financial Planner
79 East Rd. - P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS
AMERICAN EXPRESS

Florida kutsuu!
Edestakainen junamatka Bostonista mihin tahansa Floridan kaupungeista

\$150 aikuisilta, lapset puolella hinnalla.
GIT MATKATOIMISTO
69 Main St., Leominster
Puh. 537-4536

MAY FUNERAL SERVICE
HAUTAUSTOIMISTO
WINSLOW P. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puh. 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO
31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma.
Puh 343-7137
Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

TANSSIT
SAIMAN PUISTOSSA
Fitchburgissa
Lauantaina, syyskuun 14, 1985
klo 8 - 12 yöllä
HI-LITES SOITTA
Kaikki tervetulleita
Finnish American Club of Saima

tanssit
SOVITTAJAN PUISTOSSA
Finn Park Rd. Rutland, MA
Lauantaina, syyskuun 14, 1985
8 - 12
KURT BISCHOFF
soittaa
KAIKKI TERVETULLEITA!
Finnish American Club of Rutland

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.
Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA
376 Summer St., Fitchburg, Mass. Puh 343-4853
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES
129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME
85 BLOSSOM ST. • FITCHBURG, MA 01420 • TELEPHONE: 342-3635
Serving All Faiths
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant
Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance
AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING

"your deposits are
Safe, Secure and
Insured in full."

WORKERS' CREDIT UNION
Provides both State and Federal Insurance
to protect your deposits in full.

Member:

NCUA NATIONAL CREDIT UNION ADMINISTRATION
A United States Government Agency

and:

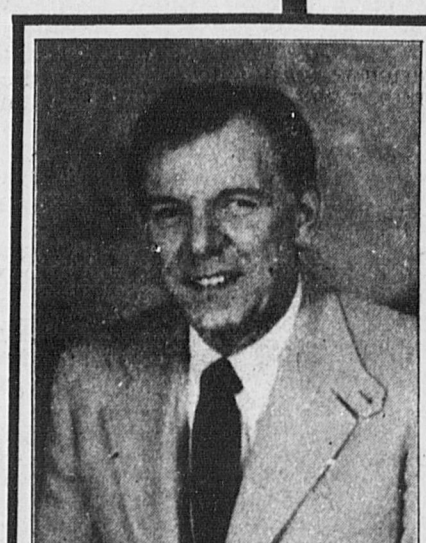
MSIC MASSACHUSETTS SHARE INSURANCE CORPORATION
A Quasi-Public Corporation

Join us and start earning solid interest today!

In Touch with You

WCU
An Equal Opportunity Lender

WORKERS' CREDIT UNION
• 815 MAIN ST., FITCHBURG 345-1021
• 40 FAIRMOUNT ST., FITCHBURG 343-5810
• 313 PLEASANT ST., GARDNER 632-9200
• 11 WEST MAIN ST., ORANGE 544-2188

John Chiasson
President

SAK:laiset valmiita työpäivän lyhennykseen

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestön SAK:n jäsenistä yli kolmasosa olisi valmis lyhentämään työaikaansa siinäkin tapauksessa, että se merkitsisi vastaavaa palkan pienentymistä. Tämä ilmenee SAK:n jäsentutkimuksen hiljattain julkaisuista tuloksista.

Nyt valmistuneessa tutkimuksen osassa käsitellään myös SAK:laiden suhtautumista tekniseen muutokseen. Runsaat 42 prosenttia vastaajista usko, että heidän työtehtäviensä tulevat muutoksen seurauksena muuttamaan ainakin jonkin verran. SAK:n jäsenkunta suhtautuu pääosin myönteisesti uuden tekniikan tuloon työpaikoille. Noin puolet vastaajista katsoi, ettei automatisoinnilla ja rationalisoinnilla ole mitään vaikutusta heidän työhönsä. Vajaa kolmannes epäili, että teknisellä muutoksella on kielteisiä vaikutuksia, ja runsas kolmannes arvioi vaikutukset myönteisiksi.

Valmius työajan lyhentämiseen palkkaa vastaavasti pienentämisen oli tutkimuksen mukaan kaikkein suurin 25-45-vuotiaiden keskuudessa. Sen sijaan käsitykset siitä, millä tavalla työaika tulisi lyhennettävä, vaihtelevat jonkin verran. Keskimäärin set pitävät parhaimpina työajan lyhentämismuotona eläkeläen alentamista.

Miehet haluavat lomaa

Tutkimuksen mukaan voidaan erottaa kolme työajan lyhentämistavoitetta. Nuoret naiset nimittäin kannattavat ennen muuta lyhyempää työpäivää tai työviikkoa. Lähinnä keski-ikäiset miehet puolestaan tavoittelevat pitempiä loma-aikoja.

Eläkeläen alentamista taas tukevat eritoten yli 50-vuotiaat sukupuolet riippumatta.

Tutkijoiden mukaan näiden tulosten perusteella ei voida esittää mitään yhtä väärtimusta työajan lyhentämisen osalta, vaan työaika tulisi lyhentää joustavasti elämäntilanteen mukaan.

Useampi kuin joka kolmas SAK:n jäsen on valmis lyhentämään työaikaansa vaikka palkkakin pienenis.

Suomi-koulujen neuvottelupäivät

Suomi-Seura r.y. järjesti opetusministeriön tukemana ensimmäiset ulkomailta toimivien Suomi-koulujen yhteiset neuvottelupäivät Hanasaaren kulttuurikeskuksessa Espoossa.

Neuvottelupäiviin osallistui yli 50 Suomi-koulujen edustajaa 17 maasta: Australiasta, Belgiasta, Espanjasta, Hollannista, Kanadasta, Kreikasta, Luxemburgista, Norjasta, Ranskasta, Saksan liittotasavalta, Singaporesta, Sveitsistä ja Yhdysvalloista.

Neuvottelupäivillä käsiteltiin mm. Suomi-koulujen tavoitteita ja mahdollisuuksia, lapsen kielillistä kehitystä sekä lapsen kasvattamista kaksikielisyteen ja -kulttuurisuuteen.

Lontoossa aloitti vuonna 1972 toimintansa ensimmäinen lauantai koulu. Sen jälkeen näitä ns. täydentäviä suomen kielen kouluja on perustettu eri puolilla maailmaa useita kymmeniä. Pelkästään Saksan liittotasavallassa toimii parisenkymmentä koulua.

Kouluja ovat enimmäkseen

perustaneet suomalaisiädit, jotka haluavat antaa lapsilleen tunteen äidinkielen ja suomalaisen kulttuuriperintön.

Suomi-kouluissa opiskelevat lapset käyvät varsinaisen koulunsa asumaansa tavallisesti päivästä kiertä käyttävissä kouluissa, ja he tulevat Suomi-kouluun opiskelemaan toista äidinkieltään. Täydentäviä opetusta antavat koulut kokoontuvat tavallisesti korkeintaan kerran viikossa, mutta joskus myös kerran kahdessa viikossa.

Kekkonen, Koivisto oopperaksi

Kuvassa oopperan keskushahmot Pekka Laiho (Koivisto) ja Heikki Nousiainen (Kekkonen) heidän keskeillä sen kirjoittaja Arvo Salo.

Suomen MTV:n teatteri on aloittamassa tähän mennessä suurisuuntaisinta hankettaan: Arvo Salon kirjoittama ja Jorma Panulan säveltämä ooppera "Vallan miehet" nauhoitetaan kevättalven mennessä ja nähdään Suomen televisiossa vuoden 1986 syyskuussa kolmena puolitoistatuntisena ohjelmana.

Arvo Salo sanoi työn olleen vireillä 19 vuotta, julkisesti hän puhui siitä ensimmäisen kerran 15 vuotta sitten. Salo mukaan kaikki oopperan henkilöt ovat hänen mielikuvituksensa tuotetta ja toimivat elämien ja draaman yleisillä eidoilla. Keskushahmoina ovat vallanpitäjät, mahtavat suomalaiset miehet.

"Eräs suomalainen Kekkonen olisi hyvinkin saattanut käyttäytyä niinkuin minun Kekkonen", sanoi Salo.

Oopperan tuottaja Panu Rajala mielestä "Vallan miehet" on yksi 80-luvun tärkeimpiä näytelmiä: se ei ole lastu Kekkonen-aallon harjalla vaan taide-teos, nykyajan shakespearelainen kuningasnäytelmä.

Presidetti Kekkonen 85-vuotias

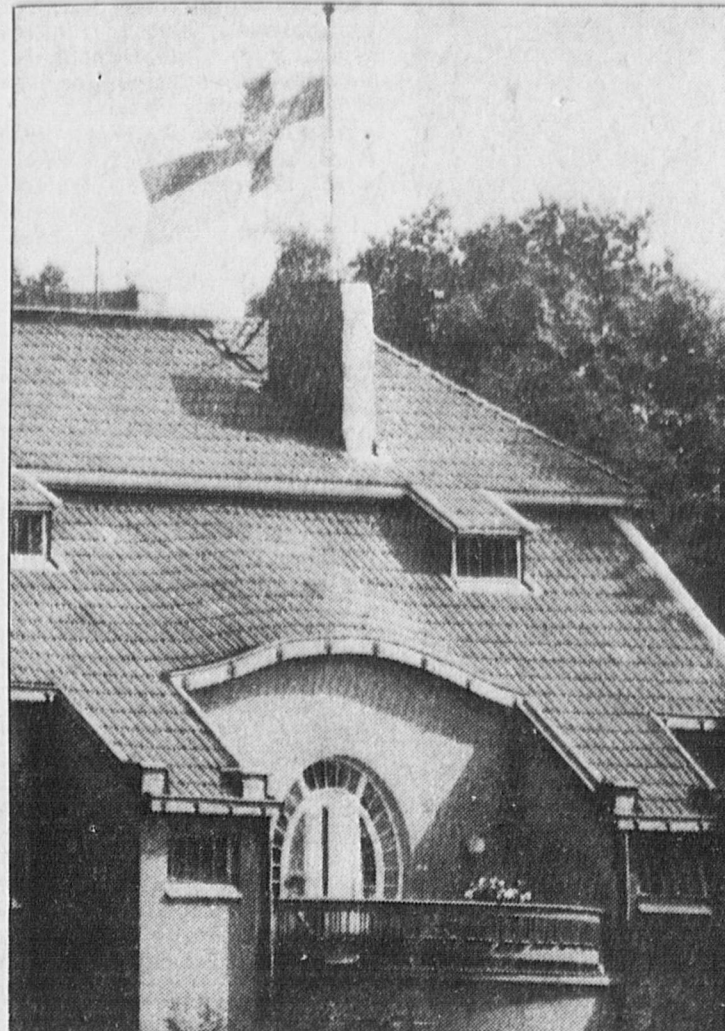
Entinen tasavallan presidentti, lakitieteen tohtori Urho Kekkonen täytti 85 vuotta 3. syyskuuta.

Merkkipäivää vietettiin hiljaisesti Helsingin Tamminiemessä lähiomaisten parissa. Tohtori Kekkonen terveydentila on omaisten kesäisen tiedotteen mukaan heikentynyt tänä vuonna eikä hän voi ottaa vastaan vieraita.

Tohtori Kekkonen oli Suomen tasavallan presidenttinä 1956-81 eli kauemmin kuin kukaan hänen edeltäjistään.

Tohtori Kekkonen muisteltiin runsain mitoin hänen merkkipäivänään. Tamminiemeen saapui kosolti kukkia, lahjoja, sähköitä ja muita onniteluviestejä.

Tohtori Urho Kekkonen toiminnan tulosten kestävyttä ja ajankohtaisuutta sekä tänä päivänä että tulevaisuudessa korosti tasavallan nykyinen presidentti Mauno Koivisto lausunnossaan. Koivisto totesi Urho Kekkonen 85-vuotispäivän johdosta televisiossa esittämässään lausunnossa, että suuriarvoisimman työnsä hän teki luottamustehtävien rakentamiseksi suureen itäiseen naapurin. Laajimmin Koivisto käsitteli Kekkonen keskeistä panosta Etyk-prosessissa ja arvioi samalla viime kesän 10-vuotisjuhla kokouksen ennakoineen uutta yhteistoiminnan kautta.

Presidentti Urho Kekkonen vietti 85-vuotispäivänsä perhepiirissä Tamminiemessä. Kansalaiset eivät ole kuitenkaan unohtaneet julkisuudesta vetäytyntä valtiomiestä. Tamminiemeen tuli merkkipäivänä runsaasti sähköitä ja lahjoja eri puolilta maata.

Ihmisoikeus instituutti

TURKU - Viime keväänä Abo Akademin yhteyteen perustettu ihmisoikeusinstituutti aloittaa työnsä tutkimalla aiheita "Suomi ja ihmisoikeudet".

Tutkimus rahoitetaan stipendin ja avustuksien ja se käsittelee kansainvälisten ihmisoikeusnormien merkitystä Suomen lainsäädännölle ja yhteiskuntakehitykselle sekä Suomen mahdollisuuksia vaikuttaa kansainväliseen kehitykseen.

Instituutti on myös osa tiivistä pohjoismaista yhteistyötä.

"Ajatus tällaisten toimintapisteiden aikaansaamiseksi kaikissa pohjoismaissa heräsi kolme vuotta sitten Turussa pidetyssä ihmisoikeusseminaarissa", kertoo instituutin vastuullinen johtaja, professori Allan Rosas.

Nyt ihmisoikeusinstituutit ja on Suomen lisäksi myös Norjassa ja Ruotsissa. Suomalainen laitos toimii Abo Akademin taloudellisesti valtiotieteellisen tiedekunnan alaisena.

Turun instituutin tehtäväksi on määritelty ihmisoikeuksien suojelua koskevan tutkimuksen opetuksen ja informaation levittäminen.

Rosaksen mukaan ihmisoikeusinstituutti on ensisijaisesti

tutkimuslaitos, joka ilmeisesti pystyy palvelemaan muitakin korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä. Muutaman vuoden kuluessa laitoksessa on jo hyvä kokoelma kirjallisuutta ja dokumentaalineistoa, mm. YK:n materiaali saada sinne kokonaan.

Instituutissa ei ole pysyvää henkilökuntaa, vaan johtoryhmä, johon kuuluu edustajia myös humanistisesta, teologisesta ja kasvatustieteellisestä tiedekunnasta.

"Pohdimme kyllä lisääntyneen byrokratian uuden laitoksen myötä, mutta päädyimme siihen, että tällainen pienimuotoinen toimintapiste olisi kimmoke harrastaa näitä asioita", Rosas tuumaa.

Hänen mukaansa ihmisoikeudet eivät tällä hetkellä ole erityisen uhattuja maailmalla Etelä-Afrikan tulenarasta tilasta huolimatta.

Kiitos kirjasta Anna-Leena Härköselä

Kiitos kirjasta -mitali on myönnetty Anna-Leena Härköselä hänen esikoisteoksestaan Häräntappoase. Mitalin myöntää vuosittain Kirja- ja paperikauppojen liitto, Libro sekä Suomen kirjasto- ja se myönnettiin nyt 20. kerran.

Palkintolautakunnan mukaan Häräntappoase on loistava esikoisromani, täynnä hirsyvää huumoria. Se viehättää lukijaa ikäkaudesta riippumatta ja murtaa näin perinteisiä raja-aitoja. Kirjan kieli elää nykyajassa, ja se on tavoitettu hienomaisesti varmuudella, kiitetään perusteluissa.

Kiitos kirjasta -mitali jaetaan edellisessä vuonna ilmestyneen tunnuslausepalkintona suomalaiselle kirjailijalle, jonka teos on ollut erityisesti vii-

Anna-Leena Härkönen.

teos on ollut erityisesti vii-

Koivisto Moskovaan

Presidentti Mauno Koivisto ja rouva Tellervo Koivisto vierailivat Neuvostoliitossa 18.-27. syyskuuta. Epävirallisen vierailun aikana presidentti Koivisto tapaa Moskovassa Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteerin Mihail Gorbatšov.

Koivistojen matka suuntautuu aluksi Moskovaan, jossa he ovat ilmeisesti kolmisen päivää. Tämän jälkeen presidenttipari lomalle noin viikon ajan Kaukasuksella. Vierailu tapahtuu Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhelehdistön kutsusta.

Ns. työvierailulla ovat esillä maiden kahden väliset suhteet, talousyhteistyö ja kansainvälinen tilanne. Keskustelussa käsitellään mm. maiden välisiä kauppaa kokonaisuudessaan. Asialistalla on mm. öljytuonnin jälkeinen jälleensuhteisuus, joka julkisuudessa olleiden tietojen mukaan saattaa jäädä 1-2 miljona tonnia vajaksi tänä vuonna.

Presidentin matkaseurueeseen kuuluvat ulkoministeriön valtiosihteeri Ake Wihtol, presidentin kanslian kansliapäällikkö Jaakko Kalela, presidentin adjutanti kenraalimajuri Veikko Vesterinen ja lähetystösihteeri Taisto Tolvanen ulkoministeriöstä. Suomen Neuvostoliiton-suurlähettiläs Aarno Karhilo liittyy seurueeseen Moskovassa.

Happamotumainen uhka Tampereella

Happamotumainen uhkaa lähes puolta Tampereen alueen järviä, mutta yhtään täysin kuollutta järveä ei juuri valmistuneissa happamotumistutkimuksissa paljastunut.

Tutkimus luokittelee happamotumiseksi 15 järveä ja happamotumisuhan alaiseksi 30 järveä. Tampereen kaupungin alueella sijaitsee 164 järveä, joista tutkittiin 90. Selvityksen ulkopuolelle jäi pieniä järviä ja reititviä.

SAK vaatii kauppasulkua

SAK vaatii hallitukselta tehokkaampia ja täydellisempiä toimia kaiken Suomen ja Etelä-Afrikan välisen kaupan lopettamiseksi. SAK vetosi myös Etelä-Afrikan kanssa kauppaa käyviin yrityksiin ja kaupan järjestöihin kaupan oma-aloitteiseksi lopettamiseksi.

SAK kehotti niitä jäsenliittojaan ja jäseniään, joita kauppa koskee, aloittamaan työnantajensa kanssa neuvottelut kaupan lopettamiseksi. Järjestö vetosi myös jäsenistönsä, jotta tämä ryhtyisi täydelliseen kuluttajaboikottiin eteläafrikkalaisia tuotteita kohtaan.

SAK:n hallitus päätti viime viikkoisessa kokouksessaan lahjoittaa solidaarisuusrahastostaan 60,000 markkaa työaluteluun aloittaneille kaivostyöläisille ja 60,000 markkaa Etelä-Afrikan ay-keskusjärjestön SACTU:n tukemiseen.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS
MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$495 • SEATTLE \$595

LOS ANGELES \$695 • MONTREAL \$595*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM
ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY
FOR RESERVATIONS CONTACT:

HANSLIN

TRAVEL SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—
New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage.
Make convenient connections throughout Scandinavia
to the principal cities in Finland.

Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

SAS